

РЕШЕНИЕ

№ 39351

гр. София, 12.10.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XXVII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 02.10.2026 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Калина Пецова

ЧЛЕНОВЕ: Димитрина Петрова
Ралица Рачкова

при участието на секретаря Десислава Лазарова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **7361** по описа за **2026** година докладвано от съдия Калина Пецова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 63, ал. 1 от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН).

Образувано е образувано по повод подадена касационна жалба от Заместник Председателя на Комисията на за финансов надзор/ КФН/ срещу Решение №1436/24.04.2026г. по НАХД №16016/2021г. на СРС, 102-ри състав, с което е отменено Наказателно постановление №Р-10-807 от 28.10.2021г. на Заместник председателя на КФН по отношение на Застрахователно дружество „Бул инс“ АД.

С касационната жалба се иска отмяна на решението като неправилно. Счита, че, застрахователят не се е произнасял по реда на чл. 496, ал. 2 от КЗ, а само е изискал допълнителни доказателства, а съдът неправилно е приел, че е налице произнасяне. С писмото не е определено и изплатено обезщетение, нито е постановен отказ за изплащане на такова, поради което твърди, че липсва и мотивиран отговор. Посочва, че третото увредено лице не е страна по договора за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите и в общия случай не е професионалист по ликвидация на такъв тип претенции. Пояснява, че увреденото лице няма как да е наясно с какви доказателства следва да се снабди и съответно какви доказателства да представи на застрахователя. За тази цел законът предвижда възможност за изискване на допълнителни доказателства, със съответни ограничения. След като застрахователят е изискал от увреденото лице допълнителни доказателства по претенцията, релевантни за установяване на основанието и размера ѝ, то към този момент „ЗД Бул Инс“ АД не може и няма как да даде

мотивиран отговор по смисъла на чл. 496, ал. 2 от КЗ, докато не получи и не се запознае с изисканите доказателства. Затова съдържанието на писмо от 01.03.2021 г. не може да се приеме за изпълнение от страна на застрахователя на изискванията на чл. 496 от КЗ. Понатам твърди, че фактът на повторността се установява във връзка с определяне размера на наказанието и не е част от фактическата обстановка по установяване на нарушението, поради което е посочена в процесното наказателно постановление като мотив за налагане на наказание на основание чл. 644, ал. 2 от КЗ. Приема, че тя е елемент от процеса на индивидуализация на наказанието, тъй като в разпоредбата на чл. 42 от ЗАНН сред реквизитите на акта за установяване на административно нарушение не се съдържа изискване за определяне вида на наказанието. Съгласно чл. 57, ал. 1, т. 7 това е задължителен реквизит на наказателното постановление. Въпросът за повторност на нарушението е въпрос относно индивидуализацията на наказанието и с оглед на това е от изричната компетентност на административнонаказващия орган. Този въпрос не е и не може да бъде от компетентността на актосъставителя, който не е длъжен да познава правото, нито има задължение да издирва данни за предходно извършени нарушения и наложени наказания на същия нарушител, при положение, че това не са факти от състава на нарушението. Повторността на нарушението се отнася до вида на наказанието и неговата индивидуализация. Цитира съдебна практика. Твърди, че евентуален порок в релевирането на повторността на нарушението не е основание за отмяна на НП, а за намаление на наложената имуществена санкция съгласно чл. 63, ал. 7, т. 4 от ЗАНН. Претендира разноси.

В съдебно заседание, касаторът, редовно призован, чрез юрк С. поддържа жалбата по съображенията подробно изложени в същата. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът, редовно призован, не изпраща представител.

Прокурор от СГП дава заключение за неправилност на първоинстанционното решение и моли да бъде постановено друго, с което бъде потвърдено НП.

Административен съд - София-град, XXVII касационен състав, в качеството си на касационна инстанция, като взе предвид наведените в жалбата доводи и като съобрази разпоредбата на чл.218 АПК, приема следното:

Касационната жалба е подадена в установения с чл.211, ал.1 АПК 14 - дневен срок, от надлежна страна, срещу подлежащ на касационна проверка съдебен акт и същата е процесуално допустима. Разгледана по същество, жалбата е основателна, но по аргументи, различни от изложените.

След анализ и преценка на събрания по делото доказателствен материал, от въззивната инстанция е прието за установено от фактическа страна, че вследствие на пътнотранспортно произшествие, при което на пътника Д. Д. били причинени неимуществени вреди от претърпени болки и страдания. На 19.02.2021г. с вх. № ОК-104509 пред жалбоподателя ЗД „БУЛ ИНС“ АД била заведена претенция от адв. Н. Д., надлежно упълномощен от пострадалия, като претенцията била регистрирана с № [ЕГН] при застрахователното дружество, въз основа на сключен договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, обективиран в застрахователна полица № BG/02/119003320704, с период на застрахователно покритие от 02.12.2019г. до 01.01.2020г. (вкл.). СРС е приел, че съгласно разпоредбата на чл.496, ал.1 от Кодекса за застраховането за застрахователното дружество ЗД „БУЛ ИНС“ АД възникнало задължение, в рамките на тримесечен срок от предявяване на претенцията по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите на 19.02.2021г., но не по-късно от 19.05.2021г. (вкл.), окончателно да се произнесе по нея, като определи и изплати размера на обезщетение, или даде мотивирано становище по предявената претенция, когато отказва плащане или когато основанието и размерът на вредите не са били напълно установени. На 01.03.2021г. с

писмо изх. № НЩ-1604 жалбоподателят ЗД „БУЛ ИНС“ АД уведомило пълномощника адв. Д. и увреденото лице Д. Д., че за установяване на основаниято и размера на отправената претенция следва да бъдат представени влязъл в сила акт – присъда, решение или споразумение по наказателно производство, или постановление за прекратяване на наказателно производство, както и служебна бележка, удостоверяваща, че същото не е обжалвано – оригинал или заверено копие. В това писмо юридическото лице ЗД „БУЛ ИНС“ АД посочило, че няма основание за да удовлетвори претенцията на Д. Д., т. к. в представените от пълномощника му документи нямало безспорни доказателства относно виновността за настъпване на ПТП на застрахования в дружеството водач, което било абсолютна предпоставка за изплащане на обезщетение по застраховка „Гражданска отговорност“. Дружеството посочило в изпратеното писмо, че до предоставяне на влязъл в сила акт, доказващ виновността на водача, управлявал застрахованото МПС, застрахователят не бил в риск по застраховката „Гражданска отговорност“ и поради това няма основание за изплащане на претендираното от увреденото лице застрахователно обезщетение. На 07.09.2021г. адв. Н. Д. – пълномощник на пострадалото в пътното произшествие лице Д. Д. подал жалба-сигнал вх. № 91-02-1007/07.09.2021г., с която сезирал КФН във връзка с липсата на произнасяне от страна на застрахователната компания. След като проверил изисканите от застрахователното дружество подробни писмени обяснения, както и заверени преписи от всички документи по заведената претенция, свид. В. Ш. преценил, че са налице данни за административно нарушение, поради което на 07.10.2021г. съставил против юридическото лице ЗД „БУЛ ИНС“ АД, в присъствието на двама свидетели по съставянето – свид. Я. П. и колегата Д. Й., Акт за установяване на административно нарушение (АУАН) № Р-06-871/07.10.2021г., в който били отразени всички обстоятелства по извършената проверка, установените фактически обстоятелства по твърдяното административно нарушение, вкл. и тези по извършването му, отразено било описанието на нарушението с неговите обективни елементи, както и нарушените законови разпоредби – прието е, че е нарушена разпоредбата на чл.496, ал.2 вр. ал.1 от КЗ, т. к. дружеството не се било произнесло по заведената щета № [ЕГН] от 19.02.2021г. – в тримесечен срок от предявяване на претенцията по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, но не по-късно от 19.05.2021г. (вкл.), съгласно един от алтернативно посочните в т.1 и т.2 от същата разпоредба начини, а именно – да определи и изплати размера на обезщетението или да даде мотивиран отговор по предявената претенция, когато отказва плащане, или когато основаниято на претенцията не е било напълно установено, или когато размерът на вредите не е бил напълно установен, като от представяне доказателства е установил, че административното нарушение е извършено на 20.05.2021г. в столицата. В срока по чл.44, ал.1 от ЗАНН юридическото лице – жалбоподател ЗД „БУЛ ИНС“ АД не е подало писмени възражения против АУАН № Р-06-871/07.10.2021г. Въз основа на съставения АУАН № Р-06-871/07.10.2021г., на 28.10.2021г. заместник- председателят на КФН и ръководител на Управление „Застрахователен надзор“ издал и процесното Наказателно постановление № Р-10-807/28.10.2021г., в което били описани всички обстоятелства по извършената проверка и по извършването на нарушението, неговите обективни елементи, вкл. времето и мястото на извършването, като било прието от наказващия административен орган, че е налице административно нарушение на чл.496, ал.2 вр. ал.1 от КЗ, извършено при условията на § 1, т.51 от Допълнителните разпоредби (ДР) на КЗ – повторност след влизане в сила на 07.12.2020г. на друго НП № Р-10-204/06.03.2019г. на КФН за идентично нарушение, като с този санкционен акт на застрахователното дружество било наложено административно наказание „имуществена санкция“ от 3 000 (три хиляди) лева на осн. чл.83, чл.53, чл.27 от ЗАНН, чл.16, ал.1, т.19 от Закона за КФН вр. чл.647, ал.2 и чл.644, ал.2, предл.2 вр. ал.1, т.2 от КЗ вр. § 1, т.51 от ДР на КЗ, във вр. с чл. 648, ал.1 от КЗ.

Районният съд е приел, че процесният АУАН № Р-06-871/07.10.2021г. и обжалваното НП № Р-10-807/28.10.2021г. са издадени при спазване на предвидените срокове по чл.34, ал.1, изр.2, предл.1 и предл.2, алт.2 от ЗАНН – три месеца от откриване на нарушителя и две години от извършване на нарушението, като НП е издадено в рамките на шест месеца от датата на съставянето на АУАН, в процедурата по ангажиране на отговорността на застрахователното дружество – жалбоподател е допуснато нарушение на материалния закон при издаването на наказателното постановление, представляващо основание за неговата отмяна. Приел е, че застрахователната претенция е предявена на 19.02.2021г., в следствие на подадено заявление за завеждане на претенция по задължителна застраховка „ГО” на автомобилистите от пълномощника на увреденото лице Д. Д. – адв. Н. Д., но в отговор на подаденото заявление жалбоподателят е издал на 01.03.2021г. писмо изх. № НЩ-1604/01.03.2021г. с мотивиран отговор по подадената молбата за изплащане на обезщетение, с което дружеството е изпълнило вмененото му в чл.496, ал.2 вр. ал.1 от Кодекса за застраховането задължение за действие –в срока по ал.1, т. е. три месеца от завеждане на претенцията (до 19.05.2021г., вкл.), лицето, пред което е предявена претенцията, трябва да определи и изплати размера на обезщетението (чл.496, ал.2, т.1 от КЗ), или даде мотивиран отговор по предявените претенции, когато отказва плащане (чл.496, ал.2, т.2, буква „а” от КЗ), или когато основанието на претенцията не е било напълно установено (чл.496, ал.2, т.2, буква „б” от КЗ), или размерът на вредите не е бил напълно установен (чл.496, ал.2, т.2, буква „в” от цит. к.). Поради това съдът е намирал, че обжалваното наказателно постановление е издадено при неправилно приложение на материалния закон, защото деянието, осъществено от жалбоподателя, не осъществява обективната страна на административното нарушение и следователно то е несъставомерно – в случая с писмото от 01.03.2021г. дружеството е заявило, че няма основания да изплати претендираното застрахователно обезщетение, поради ясно посочена в писмото причина (липса на съдебен акт по същество /присъда, решение или споразумение/ или прокурорски акт в определена насока). Поради изложените правни съображения СРС е приел, че обжалваното наказателно постановление се явява незаконосъобразно и издадено при неправилно приложение на материалния закон, поради което то следва да бъде отменено. На следващо място съдът е приел, че неправилно е приложена санкционната разпоредба на чл.644, ал.2, предл.2 вр. ал.1, т.2 от КЗ за коментираното административно нарушение, като наказващият административен орган „е излязъл извън рамките” на правомощията си по чл.53, ал.1 от ЗАНН и е приел за първи път в издаденото Наказателно постановление № Р-10-807/28.10.2021г., че същото е било извършено повторно по смисъла на § 1, т.51 от ДР на КЗ в рамките на една година от влизане в сила на НП № Р-10- 204/06.03.2019г., с което дружеството е санкционирано за същото по вид нарушение. По делото се установява, че актосъставителят В. Ш., въпреки наличието на данни от информационните масиви на КФН за влязлото в сила предходно НП № Р-10-204/06.03.2019г., никъде в Акта за установяване на административно нарушение № Р-06-871/07.10.2021г. не е посочил соченото административно нарушение да е извършено в „условията на повторност”, докато в оспорваното Наказателно постановление се отбелязва, че нарушението е извършено повторно. СРС е приел за недопустимо с наказателното постановление, което е санкционен акт на административна юрисдикция, за първи път на нарушителя да се предявяват нови факти, свързани с неговата отговорност, вкл. и такива, обуславящи по-тежка наказуемост на деянието, които въобще липсват в съставения АУАН, който освен установителна и сезираща, има и обвинителна функция. Приел е, че изводите на наказващия орган за наличието на повторност, са и дълбоко неправилни и на още едно основание – цитираното НП № Р-10-204/06.03.2019г. не е определящо за наличието на повторност за соченото нарушение, ако се приеме, че деянието на дружеството покрива обективните параметри на състава по чл.496, ал.2 вр. ал.1 от КЗ, и това е

така, т. к. НП № Р-10-204/06.03.2019г. е влязло в сила на 04.12.2019г., а не както е записал наказващият орган на 07.12.2020г., и едногодишният срок по § 1, т.51 от ДР на КЗ е изтекъл на 04.12.2020г., а в същото време се твърди, че нарушението по делото, ако се приеме, че има такова, е осъществено на 20.05.2021г., т. е. след изтичането на едногодишния срок от влизане в сила на изрично посоченото предходно НП № Р-10- 204/06.03.2019г. На 07.12.2020г. е влязло в сила друго наказателно постановление – НП № Р-10-616/13.06.2019г., и то би могло да дефинира наличието на повторност за деяние от 20.05.2021г., но този санкционен акт изобщо не е посочен от наказващия орган. Посочил е, че дори да бъде прието, че има извършено административно нарушение, то същото няма как да бъде прието да е „извършено повторно” с оглед посочените данни в обстоятелствената част на оспорваното наказателно постановление, където е отбелязано погрешно влизане в сила на предходно НП, а при данните за него (номер и дата на издаване) – то не може да определя наличието на повторност. На последно място СРС е приел, че не може да бъде приложена разпоредбата на чл.28 от ЗАНН при наличието на квалифициран състав на административно нарушение не е възможно да се обуславя наличието на „маловажност”, т. к. двете взаимно се изключват – винаги квалифициращите обстоятелства на едно деяние завишават неговата обществена опасност и степента на засягане на обществените отношения, а това е обратното на изискването за „маловажен случай” по чл.93, т.9 от НК вр. чл.11 от ЗАНН – да липсват или да са незначителни вредните последици или с оглед на други смекчаващи обстоятелства деянието да представлява по-ниска степен на обществена опасност в сравнение с обикновените случаи на нарушение от съответния вид. С тези мотиви СРС е отменил обжалваното НП.

Настоящият състав счита, че процесното НП следва да се отмени по следните съображения:

Съдът намира, че в настоящия казус, административнонаказателното преследване е погасено по давност, поради което НП следва да бъде отменено на това основание. Съгласно чл. 81, ал. 3 НК, независимо от спирането или прекъсването на давността наказателното преследване се изключва, ако е изтекъл срок, който надвишава с една втора срока предвиден в чл. 80 НК. С оглед вида на наложеното в случая наказание – имуществена санкция, приложима е хипотезата на чл. 80, ал. 1, т. 5 НК, според която наказателното преследване се изключва по давност, когато то не е възбудено в продължение на четири години и половина. Поради това при постановяване на настоящото решение, предвидената в закона абсолютна погасителна давност е изтекла и не следва да се разглежда решението на СРС по същество, а следва да бъдат изложени аргументи само относно прилагането на института на абсолютната погасителна давност и аргументи относно изтичането й.

Съгласно чл. 11 от ЗАНН по въпросите на обстоятелствата, изключващи административнонаказателната отговорност, се прилагат разпоредбите на общата част на Наказателния кодекс (НК), доколкото в този закон не се предвижда друго. Препращането към чл. 11 от ЗАНН е по отношение на всички изключващи отговорността обстоятелства, уредени в общата част на НК: а) основанията, изключващи санкционирането и изтърпяването на наказанието; б) основанията за освобождаване от отговорност; в) основанията за освобождаване от изтърпяване на наложеното наказание. Давността попада в първата група и е без съмнение обстоятелство, изключващо наказателната отговорност – тъй като тя може да се осъществи само, чрез наказателния процес, прекратяването му с изтичане на давността осуetyава тази отговорност и като краен резултат я погасява.

Същевременно ЗАНН няма собствена регламентация по този въпрос, поради което уредбата относно погасяването на наказателното преследване по давност от общата част на НК е субсидиарно приложима в административнонаказателния процес, съгласно чл. 11 от ЗАНН (Тълкувателно постановление № 1 от 27.02.2015 г. на ВКС и ВАС по т. дело № 1/ 2014 г.).

С изтичането на предвидената от закона погасителна давност се изключва всяко административнонаказателно производство - чл. 79, ал. 1, т. 2 от НК, във вр. чл. 11 от ЗАНН. Така административнонаказателната отговорност се погасява, тъй като извън рамките ѝ, нейното осъществяване не е допустимо. Последиците са както процесуални, така и материалноправни, тя погасява ангажирането на отговорността – наказателна или административнонаказателна на нарушителя, но и препятства санкционирането му. При положение, че законодателят е предвидил, че с изтичане на сроковете за реализирането ѝ, наказателната отговорност за престъпления се преклудира, по аргумент на по-силното основание, това важи по идентичен начин и за административнонаказателната отговорност за административни нарушения.

Продължителността на давността за тях съгласно чл. 80, ал. 1, т. 5 от НК, във вр. чл. 11 от ЗАНН е 3 години, а съгласно чл. 80, ал. 3 от НК, във вр. чл. 11 от ЗАНН, срокът ѝ тече от довършването им. Давността спира съгласно чл. 81, ал. 1 от НК, във вр. чл. 11 от ЗАНН, когато преследването зависи от разрешаването на предварителен въпрос с влязъл в сила съдебен акт. Прекъсва се силата на разпоредбата по чл. 81, ал. 2 от НК, във вр. чл. 11 от ЗАНН с всяко действие на надлежните органи предприето към санкционираното лице, след което почва да тече нова давност. Независимо колко пъти и/или за какъв период от време давността е спирана и прекъсвана, въпреки това съгласно чл. 81, ал. 3 от НК, вр. чл. 11 от ЗАНН, производството по вменена отговорност на всяко едно административно нарушение се изключва, ако е изтекъл срок, който с една втора надвишава този по чл. 80, ал. 1, т. 5 от НК, във вр. чл. 11 от НК. В отсъствието на норма в ЗАНН за абсолютната погасителна давност и предвид препращането в чл. 11 от ЗАНН, субсидиарно приложими са чл. 81, ал. 3, във вр. чл. 80, ал. 1, т. 5 от НК.

В процесния случай с Наказателно постановление № Р-10-807 от 28.10.2021г., издадено от Зам.-председателя на КФН и ръководител на Управление „Застрахователен надзор“, е наложено административно наказание „Имуществена санкция“ в размер на 3 000 (три хиляди) лева за повторно административно нарушение на чл.496, ал.2 вр. ал.1 от КЗ за нарушение, извършено на 20.05.2021 г. Това именно е моментът, от който започва да тече давността за административнонаказателното преследване, съгласно разпоредбата на чл. 80, ал. 3 от НК, във вр. чл. 11 от ЗАНН.

Според правната уредба, в сила по време на извършването му, и затова приложима съгласно чл. 3, ал. 1 от ЗАНН, абсолютната давност е 4 години и 6 месеца (3 години

по чл. 80, ал. 1, т. 5 от НК, във вр. чл. 11 от ЗАНН с половината от тези 3 години, равняваща се на 1 година и 6 месеца по нормата на чл. 81, ал. 3 от НК, във вр. чл. 11 ЗАНН). В конкретния случай абсолютната давност, съгласно приложимата норма на чл. 81, ал. 3 във вр. с чл. 80, ал. 1, т. 5 НК, е четири години и шест месеца от момента на извършване на нарушението и е настъпила на 20.11.2025г. и преди постановяване на въззивното решение. Прави впечатление, че въпреки многократните молби от ответника за произнасяне на съда по спора, съставът на СРС се е произнесъл с Решение едва на 24.04.2026г., при приключило съдебно заседание на 23.06.2022г., т.е. произнесъл се е повече от 3 години и 10 месеца след приключване на съдебното заседание и след като абсолютната давност е била изтекла на 20.11.2025г.

Не подлежи на удължаване, вследствие на спиране или прекъсване на течението ѝ, с каквито и да е процесуални действия в досъдебната и/или съдебната фаза на административнонаказателния процес. Няма нормативни изключения, заради които да не важи прилагането ѝ. Давността погасява административнонаказателната отговорност, тъй като прави недопустимо административнонаказателното производство, в рамките което тя може да се осъществява.

Предвид изложеното обжалваното решение е правилно като краен резултат, но не по аргументите, приети от СРС.

При този изход на спора, ответникът по касация следва да понесе разноски, представляващи юрисконсултско възнаграждение – по 100 евро за всяка от инстанциите, на основание чл. 63д ал. 1 и ал. 4 от ЗАНН, определено съгласно чл. 27е от Наредбата за заплащането на правната помощ във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ, при отчитане на фактическата и правна сложност на спора.

Воден от горното и на основание чл. 221, ал. 1 от АПК във връзка с чл. 63в ЗАНН Административен съд София - град, XXVII-ми касационен състав

РЕШИ :

ОСТАВЯ В СИЛА Решение №1436/24.04.2026г. по НАХД №16016/2021г. на СРС, 102-ри състав.

ОСЪЖДА „БУЛ ИНС“ АД да заплати в полза на Комисията за финансов надзор сумата от 200 / двеста/ евро, представляваща юрисконсултско възнаграждение за двете инстанции.

Решението не подлежи на оспорване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ

ЧЛЕНОВЕ